

Primer de Maig,
Diada de lluita
i solidaritat obrera

3 Endavant

FEDERACIO
DEMOCRACIA
SOCIALISME

BUTLLETI INTERIOR DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

EDITORIAL

PRIMER DE MAIG - 14 D'ABRIL

CADA Primer de Maig serveix per a recordar al moviment obrer que totes les seves reivindicacions les deu al seu propi esforç i a un combat constant. Si avui associem aquest significat de lluita amb la data aniversari de la proclamació de les Repúbliques catalana i espanyola, ho fem perquè totes dues celebracions s'escauen en uns moments transcendents del món i, particularment per a nosaltres, per a la vida del nostre poble.

Si el desenvolupament normal d'una societat d'homes civilitzats sembla que hagi quedat en suspens durant prop de nou anys en la nostra Península, no voldríem que ara, quan en el món ha nascut el poder de la victòria, de la mateixa victòria que nosaltres cercàrem durant prop de tres anys amb les armes a la mà, ens fos imposada, paradoxalment, la continuïtat de la nostra desfeta.

Volem deixar de presentar el combat de la democràcia ibèrica com una factura impagada que li deu el món democràtic. Deixem el deute. És un crèdit que demanem, és el benefici d'un «prêt ou bail» ideològic, del qual el món democràtic en cobrarà abundantment els interessos.

La resistència del feixisme organitzat existirà encara, esporàdicament, durant un llarg temps, tot i que la seva força d'agressió haurà estat vençuda. El feixisme no capitularà, ni com a força nacional en els països on ha detestat el poder ni com a força política històrica. Voldrà sobreviure desesperadament en un estat latent de resistència, fins a introncar i transformar-se en les noves expressions de violència de les classes posseïdores; formes de combat que sorgiran en el curs del gran període de lluites que s'obrirà de nou entre aquestes classes, per establir una nova fase del seu predomini. I les forces obreres i populars que defensaran la voluntat democràtica.

Les friccions entre les classes, les contradiccions entre els propis països vencedors i el desordre que la recerca del profit particular portarà en les estructures d'una organització econòmica cada dia més complicada tècnicament, més intervinguda per les formes polítiques institucionals i més interferent en les relacions mútues entre els Estats, farà difícil l'estabilització i el desenvolupament progressiu de qualsevol règim que vulgui assentar-se sobre fonaments essencialment democràtics.

Per a salvar-se, les classes populars del món han de propugnar per a l'establiment d'unes «condicions democràtiques» indispensables per a la vida interior i les relacions dels Estats en el nou període:

a) que sigui constanment garantit l'exercici de la llibertat individual i col·lectiva. Les mesures d'excepció, que es volen justificar sempre en la manca d'educació lliberal de les masses no són pas la millor escola per a habilitar a les masses a l'exercici de la llibertat i al respecte a les institucions democràtiques.

b) Que sigui garantit a tothom dintre el país, la seguretat de satisfer les seves necessitats de vida, el treball i la instrucció.

c) Que els òrgans del poder, en totes les gradacions, siguin d'elecció autènticament democràtica.

d) Que per a evitar les desviacions antiliberals, d'una economia que indispensablement estarà, cada dia més, dirigida estatalment, els organismes clàssics dels treballadors, com ho són els sindicats, han d'intervenir institucionalment i responsabilitzar-se en la gestió econòmica de l'Estat.

e) Que l'estructura política interior dels països permetin la lliure expressió de les característiques nacionals dels seus diversos agrupaments ètnics, i que sigui de lliure conveni entre ells les formes nacionals de convivència que adoptin.

f) Que s'identifiqui un país a l'estadi de desenvolupament econòmic i social — en el que fa referència a l'organització i relació de les seves forces de producció i al nivell social de vida — amb els dels altres pobles d'una mateixa àrea econòmico-geogràfica.

g) Que les formes de relació exterior d'un Estat amb els altres d'un mateix imperatiu geo-econòmic, prenguin una forma orgànica interdependent-federativa — que fongui tant com es pugui el procés polític particular a cada Estat en un de comú, molt més ampli i dotat dels recursos naturals i industrials indispensables.

Si es vol, doncs, ésser conseqüent amb el període històric que la fi de la guerra obre i si veritablement es vol garantir la pau, tot país que vulgui conservar el sistema democràtic com a forma de regir-se no pot ésser estrany al règim interior d'un altre país. L'etapa dels nacionalismes econòmics que prengueren, per a garantir-se, una forma política independent, es caducada. Les interferències econòmiques a que obliga avui l'estat actual de l'evolució del món, aniran en forma progressiva i predisposen inevitablement una situació de sotmissió als Estats endarrerits o mal dotats, la qual cosa influiria en la forma interior del seu règim, si unes indispensables «condicions democràtiques» no s'hi trobessin identificades. I aquests reduïts reaccionaris servirien de suport a les classes conservadores dels altres països. Com una taca d'oli la reacció militant reviuria en el món a l'escalf de les cendres permanentment calentes d'el que fins ara n'hauríem dit feixisme, que la il·lusió democràtica ha vençut però que històricament no ha anihilat.

Quan la classe treballadora presenta tradicionalment un pla de reivindicacions cada Primer de Maig com una senyal simbòlica de la seva lluita permanent, bé poden ésser aquest any les del restabliment de la República. Lluitaré per tal de que per damunt de la il·lusió de que el món ens ajudara a treure Franco hi hagi la voluntat nostra de no fer possible altre règim que la República a casa nostra.

Entorn de la Unitat Socialista

LA HISTORIA del moviment socialista català d'aquests últims anys es caracteritza per una sèrie d'assatjos fets amb la finalitat d'unificar totes les tendències socialistes existents a casa nostra. Fixeu-vos que tots els noms de les organitzacions socialistes catalanes han procurat expressar amb el seu anagrama la idea d'Unió: Unió Socialista de Catalunya, Bloc Obrer i Camperol, Partit Socialista Unificat de Catalunya, Partit Obrer d'Unificació Marxista.

Aquesta coincidència no és un producte de l'atzar, respon al fet que totes aquestes organitzacions son nascudes de la fusió de diversos grups o partits de la qual en sortia un grup o partit més fort però sense que cap d'ells arribés a ésser el gran Partit que la classe obrera de Catalunya necessita.

El fet respon també, i aquest potser és el principal motiu, que tots aquests grups volien recollir el sentiment d'unitat que sempre han sentit els treballadors de casa nostra. El sentiment d'unitat en restar expressat en l'anagrama del Partit, creiem, uns i altres, que amb això era suficientment ben interpretat i que la unitat, tant desitjada, era ja assolida. Els resultats, però, ens han demostrat que aquelles interpretacions eren falses.

La unitat política de la classe obrera no s'oblindrà mai si dos o més partits en unificar-se no poden crear una psicosis d'unificació entorn de la qual pugui interessar-s'hi la classe obrera en general. Totes les unificacions passades les feien partits més o menys grans d'acord amb l'interès o concepte que ells tenien de la seva organització. Cap d'aquestes unificacions tingué en compte que el gran partit obrer català s'havia de fer fent-hi intervenir, en el seu desenvolupament, tots aquells obrers que sense saber ho tenen la concepció socialista de la Societat i el desig que la classe obrera organitzés el seu propi Partit Polític.

Amb tot, cal reconèixer que totes

aquestes fusions han estat progressives encara que algunes d'elles hagin estat negatives. Si més no han servit per a trencar hàbitus orgànics, cosa que fa possible, avui, de plantejar un procés d'unitat sobre una nova fórmula. Si estiguéssim massa lligats a un passat tradicional de tipus orgànic, ens seria molt més difícil d'acceptar tota altra fórmula que no fos clàssica. El MOVIMENT SOCIALISTA de CATALUNYA representa, en aquest sentit, una revisió dels mètodes d'unificació seguits fins ara. D'acord amb l'experiència, sembla que els socialistes catalans hem trobat, avui, el veritable camí que ens portara a la creació d'un Partit que tingui força determinant en la política catalana. Això si tenim prou paciència per no cloure el procés abans d'hora i prou perseverància per arribar a la finalitat que ens proposem.

El MOVIMENT SOCIALISTA de CATALUNYA és el gresol d'on ha de sortir, en un futur no determinat, el grand Partit obrer de Catalunya. La virtut del MOVIMENT SOCIALISTA de CATALUNYA és que no és un Partit. És un moviment en el qual poden intervenir totes les organitzacions i individualitats que tinguin fe en el Socialisme i que sentin la necessitat de la creació d'un partit obrer i majoritari. Tots els que sentin aquesta necessitat poden ésser els forjadors d'aquest indispensable instrument polític obrer. El moviment és un contacte permanent i un intercanvi d'idees i projectes entre tots aquells que han comprès que del passat val més no parlar-ne i que la salvació es troba en l'esdevenidor.

La classe obrera té el sentiment d'Unitat, però no ha trobat la forma de concretar-la. El MOVIMENT SOCIALISTA de CATALUNYA es l'organ de canalització d'aquest sentiment per a trobar, entre tots, la forma de concreció orgànica. El MOVIMENT SOCIALISTA de CATALUNYA representa la voluntat d'organitzar el desig popular d'un fort Partit Obrer. El MOVIMENT SOCIALISTA de CATALUNYA demana a tots els obrers — manuals i intel·lectuals — l'aportació del seu esforç i desitja la seva participació en aquesta conversa en la qual tots poden prendre hi part amb igualtat de condicions.

Josep COLL.

El sindicat i la política econòmica

EL deure de cada militant i de les organitzacions que responen a un ideari de classe és, al nostre entendre, fer una revisió de les tàctiques i dels principis que les particularitzaven abans del 1936. No sols pels errors que hagin tingut, sino per a enfrontar la nostra actuació davant dels problemes econòmics de la post-guerra.

Indubtablement, l'orientació i pràctiques del sistema econòmic sofriran una nova característica que la burgesia es veurà forçada a implantar pel seu propi instint de conservació.

En els mitjans internacionals es dibuixen dues tendències que la divideixen aparentment en allò que es refereix a la tàctica a seguir. Una, tradicionalment conservadora, vol una política econòmica que, no sols no admet la desaparició dels trusts, sino que pretén dotar-los d'un més fort lligam internacional davant els interessos que els son comuns.

Per altra part hi ha la tendència que propugna per una política econòmica pseudo-dirigida i vol demostrar que el problema financer de la reconstrucció no pot confiar-se a la concepció del liberalisme econòmic.

La característica diferencial d'aquestes dues tendències resideix en el fet que la primera és impulsada per la política de l'alta finança. I la segona per la burgesia « progressiva », d'acord amb els nous corrents econòmics imposats per la guerra.

Si com a treballadors condemnem el sistema dels trusts, no cal tampoc fer-nos cap mèva d'il·lusió en un sistema econòmic dirigit mentre aquest sigui controlat pel capitalisme. Els gratacels, malgrat la distància que els separa del Tàmesis, es reflexen en les seves aigües i fa que l'alta silueta dels uns marxi al ritme de l'altra vers una mateixa finalitat. Poder econòmic de la burgesia per a apuntalar un sistema polític que legalitzi jurídicament la riquesa dels uns i la misèria dels altres.

No insistirem sobre els trusts ja que per les seves funestes conseqüències estan col·locats a l'índex de totes les organitzacions sindicals i partits de classe; remarquem però, que tan funest com els trusts pot ésser-ho un sistema econòmic amb control exclusiu de la burgesia.

El principi de l'economia dirigida, si té com a punt de partida la nacionalització de les indústries bàsiques del país, deu fer-se'l seu la classe treballadora. Que això no és socialisme? Estem d'acord, però també hem d'estar ho en què fora una gran batalla guanyada a favor de les aspiracions que ens son comunes si la classe treballadora, políticament i sindicalment, en produir-se el fet de les nacionalitzacions, tingués una forta influència en el control de la producció i administració.

Al nostre entendre, doncs, les organitzacions sindicals tenen una gran tasca a fer, i

(Segueix pàgina 7)

Casal Català de Montauban

Dues Conferències de
BAPTISTA XURIGUERA

sobre el tema:

« El camí de Catalunya »

els dies 22 i 29 d'abril

Qüestions i Polemica

1. La interpretació socialista del Catalanisme

Resposta de Victor Cabré

L'EXPLICACIO de la manca de reeixida del socialisme peninsular en els seus intents d'expansió a Catalunya, no podem cercar-la solament en l'esperit petit burgès essencialment individualista d'amplies capes del poble català i, tampoc, per bé que pugui semblar-ho, per la posició avantatjosa que una tradició revolucionària, ajuntat a la seva naturalesa individualista, havia donat a l'anarcosindicalisme català.

Catalunya, els treballadors catalans, ha estat refractària al socialisme en la mesura en què aquest, impulsat des de fora, es confonia amb els vicis i calamitats congènies del centralisme. No és solament la mentalitat individualista que caracteritza les classes socials de casa nostra, només, allò que repel·lia les noves concepcions tàctiques i ideològiques que venien a reemplaçar les velles concepcions anarquistes i petit burgeses, sino, sobretot, el sentit d'imposició, el regust « foraster » que els homes del Socialisme peninsular li donaven, potser sense voler-ho.

Pablo Iglesias i els seus seguidors no reeixiren a Catalunya, entre altres motius fonamentals, pel fet d'haver confos aquesta amb la província. Aquest fet n'explica d'altres i, així veiem com els treballadors i les classes populars de casa nostra s'identifiquen amb més facilitat amb les forces autòctones adverses que no pas amb els propis germans de la península. No és solament una reacció voluntària de les classes treballadores catalanes mancades d'un pensament polític propi el que produeix aquest fenomen, sino, i en grau més elevat, l'estretesa de mires dels socialistes peninsulars que no han sabut comprendre el sentit revolucionari de la « qüestió catalana », sol mitjà que podia permetre'ls d'irradiar la seva força políticament i orgànica a casa nostra.

En política revolucionària ha d'existir un axioma que diu: cada poble ha de saber trobar pels seus propis mitjans el camí de la seva salut. El Socialisme es produí a casa nostra amb mitjans propis, al marge del partit peninsular. I paral·lelament al moviment anarquista i, sovint, en el curs d'una polèmica àrida i violenta contra aquest, s'ha obert pas, difonent-se en una esfera prou vasta per a assegurar-li, no ja la seva existència, sino l'heretatge del patrimoni de totes les lluites i creacions de la classe treballadora.

Aquests fets, explicats d'una manera massa sumària, palesen abastament l'existència d'una consciència nacional catalana que el Socialisme no ha de negligir en cap moment, sino encarrilar-la degudament.

2. La unitat sindical C.N.T.-U.G.T.

Resposta de Miquel Gayolà

A CADA país, a cada nació, hi ha dos mons. S'hi agiten dues concepcions, dues vides. El mon obrer, proletari, que no disposa d'altre patrimoni que el seu esforç personal quotidià, per a contribuir — part integrant — a fer marxar la gran màquina de la producció. El mon capitalista, burgès, que disposant del capital l'inverteix en totes les fonts productores del país.

Dos mons dues classes. Classes dirigent i dirigida. Classes dominant i dominada.

Al donar el segle passat el cop de mort a l'artesanat, obri de bat a bat una època florent al capital que, com una taca d'oli, s'extengué arreu del mon, monopolitzant els mitjans de producció. Concentració d'industries, naixença del proletariat, creació automàtica de les dues classes.

Interessos d'una classe, necessitats de

Cal però des d'ara plantejar la qüestió clarament, seïllament. No n'hi ha prou del reconeixement del problema català, ni de donar la nostra adhesió al principi d'autodeterminació, com havien fet altre temps, els nuclis socialistes catalans, si per altra part, tàctament, al no plantejar en els justos termes el problema polític que el fet català engendrava, quèiem en els errors clàssics soferts pels partits de la burgesia catalana abans de nosaltres.

El Socialisme, ha de prendre posició, justament, perquè solament ell pot donar vies de solució al problema nacionalitari ibèric i a tots els problemes peninsulars. Els socialistes catalans han d'esser profundament, sincerament catalanistes. No d'una manera sentimental, només, o tàctica, per a aprofitar-nos del moment psicològic fa-orable existent en les classes populars de casa nostra, sino reconeixent l'extensió i profunditat del catalanisme com a força revolucionària en l'àrea peninsular.

En tant que fenomen viu, proposat a secundar i impulsar els altres pobles d'Espanya vers el retrobament i la cordialitat, en formes orgàniques de convivència adequades a la diversitat i riquesa econòmica i espiritual del país, el Socialisme ha de situar-se d'una manera clara i terminant, considerant el Catalanisme, no d'una manera teòrica, com un expedient, ni de correguda, sino com un factor, el primer, de la Revolució Espanyola.

l'altra, lluita de classes. Sindicats, organitzacions de defensa, de lluita. Maquinisme, excés de producció, obrers sense treball. Disminució de consum. Stocs. Una classe que progressa, augmenta llur capital, disposa de la mà d'obra. Una altra classe que resta sotmesa a la llei de l'oferta i la demanda. Una classe que no pot viure perquè es produeix massa per a viure. El minaire anglès en atur forçós, que en ple hivern diu als seus fills: « no tenim carbo perquè hi ha massa carbo ». El govern americà que fa destruir un rengle de coto de cada tres a les plantacions. El govern argentí que fa marxar les locomotores amb blat per combustible. El del Brasil que fa llençar un milers de tones de cafè al mar.

Contradicció. Sindicats, reducció d'hores de treball, repartiment, augment de salaris i res més. Vagues, oposició dels poders constituïts. Dues o més centrals sindicals, manca de sincronització a reivindicacions idèntiques.

La guerra. El cinema, la radio, la premsa. La pàtria, la llibertat, la democràcia, la civilització i el *sursum corda*. La classe dominada, a massacrar i fer-se massacrar, ben enquadrada per oficials i sub-oficials de l'altra classe. Defensa de la llibertat. De quina? Defensa de la democràcia, de la civilització de la pàtria. De quina? De quina?

A reraguarda unitat de pensament i d'acció per a fabricar tancs i canons. Per a distribuir condecoracions. A l'avant, discussions d'ordre teòric i tàctic. Objectius idèntics. Dominar, dirigir, controlar. Esser dominat, dirigit, explotat.

Es absolutament indispensable una revisió. Teòrica i tàctica. LA DIVISIO DE LES ORGANITZACIONS SINDICALS, ACTUANT PER SEPARAT I A L'ESCALF D'UNA TENDENCIA QUE SOVINT LES ENFRONTA, NO TE MES RAO DE SUBSISTIR. Unificar per a cercar i emprendre junts el camí. Per a fer front a noves i dures embestides abans de passar a l'atac. Tot a fet fallida, principis i institucions. Materialment i moralment tot està en runes. S'ha de recomençar a partir de zero. Prenem com a punt de partida la unitat sindical i haurem guanyat una gran batalla. Què poden representar unes mínimes diferències davant la gran catàstrofe, davant la tasca a realitzar?

Els Estats imperialistes saben crear en un moment determinat, el seu Estat Major únic; així és l'unitat d'acció. La clau de volta del triomf.

En aquest moment únic de la història del mon, dels dos mons, sapiguem crear la nostra màquina per a poder-la utilitzar amb més força i eficàcia en el futur. Cada classe crea les seves armes. Una de les nostres ha d'esser, UNA SOLA CENTRAL SINDICAL.

El Socialisme Català, a C

Endavant

Butlletí interior del M. S. de C.

El Moviment Socialista de Catalunya no és un fet aïllat enmig del cúmul de fets que ha produït la desfeta i l'exili: un fet fortuït o nascut del caprici d'uns homes o d'un partit. El Moviment Socialista de Catalunya és un fet dialèctic responent a unes necessitats de la Història i a un sentiment del proletariat català. Els seus destins no van solament lligats als del moviment socialista de casa nostra sino, fins i tot, als destins de la política general de la Península i del moviment obrer d'arreu del món.

El primer número d'ENDAVANT donava una informació sobre el moviment d'« Enllà », que amb el lema de « Catalunya per la independència dels pobles i el Socialisme » hi arrecerava una bona part de les inquietuds socialistes d'un grup d'exiliats a Mèxic. D'ells hem rebut nous textos que anirem publicant aci i a Catalunya. Entre els noms, dels quals ja feiem menció en el primer número del nostre setmanari, volem fer remarcar que signen com a Grup Editor gent, fins ara de ben diferents tendències, que comprenen avui que pot haver-hi un comú denominador en la idea general del Socialisme: Tomàs Tusso, J. Balús Bartoli, Jordi Arquer, Mercè Casals, Camps Ribera, Jordi Camps, Marcel·lí Perello, Josep M. Murià, Joan Vila, Fidel Miro, Josep Gimenez, Abelard Tona i Nadalmai, M. Serra Pàmies, Angel Samblancat, Rafael Trueta, Jordi Vallès i Blady, Jordi Tell, Bartomeu Costa, Josep Robusté, Alfred Cabanes, Joaquim Bohigas, Rossend Cabré, Gironella, Francesc Cama, Jaume Ros, Amadeu Robinat, Molins i Fàbrega, Porta Francesc Ferrer i Artur F. Costa.

BUTLLETI D'ADHESIO

al Moviment Socialista de Catalunya

Nom
Cognoms
Professió
Domicili
Població
Departament
Signatura

Avui, al dedicar aquestes pàgines centrals a l'eclosió del Socialisme Català a Catalunya, a França i a Mèxic, volem donar de preferència una informació d'un altre grup socialista català que amb el nom de PARTIT SOCIALISTA CATALA ha nascut en el medi de l'emigració catalana a Mèxic. Hem rebut d'ells el seu portanveu « Nova Era », excel·lent de contingut i combatiu. Hem rebut els butlletins interiors del partit i els seus manifestos. Ens plaurà, en números successius d'ENDAVANT, de fer-ne conèixer diferents textos per tal de donar a comprendre que la crisi del moviment obrer socialista que podiem suposar naixeria després de la desfeta ha esdevingut, més aviat, una crisi de superació.

Entre els signants dels diferents documents del Partit Socialista Català que tenim a les mans, hi trobem: Manuel Serra i Moret, Miquel Ferrer, Victor Colomer, Angel Estivill, J. Soler Vidal, Joan Fronjosà, Felip Barjan, Jaume Camps, Marià Martínez Cuenca, A. Gilabert i Romagosa, A. Artis-Gener, Pere Escrivà, Carme Julià, J. Roure Torrent, Pere Matalonga, Joan Gilabert, Pere Foix i Francesc Requena i Mas.

Esperem el correu que ha de dur-nos més noves d'ells i una llista de les adhesions més importants per tal que puguin jutjar, si hi ha algú que dubta, els que senten la necessitat d'un gran reagrupament del veritable Socialisme Català.

Gent de totes les tendències i de totes les disciplines que creguin que pot haver-hi un punt de coincidència en la idea clàssica del Socialisme. Cap divisió en el medi polític dels treballadors — manuals i intel·lectuals — que no quedin trobar un comú denominador en el Socialisme.

Un altre grup de Socialistes catalans, al cap dels quals s'hi troba Del Barrio, dissidents del P.S.U.C., publica « Treball » en oposició a la direcció i les disciplines d'aquest Partit. Tan aviat com rebem les seves publicacions i informació les farem conèixer. Res no queda avui que impedeixi la unitat socialista a Catalunya.

A Catalunya totes aquestes noves animen i encoratgen la lluita clandestina. L'organ del Socialisme català « Unitat » i les cartes dels nostres camarades d'allà, respiren una satisfacció interior de veure que el seu combat no serà estèril i que, per primera vegada en la Història de Catalunya, fructificarà en el Gran Partit de la classe treballadora que portarà els destins del nostre poble i orientarà els de la Península en les grans convulsions que naixeran de la guerra, per a anar a un món millor.

El Moviment Socialista de Catalunya està en relació amb tots ells i hi estarà amb tots els que sentin els mateixos neguits, per tal de servir de nexa, de contacte que permeti en un futur proper marxar tots units en les lluites per a aconseguir la victòria del Socialisme.

Extracte d'un manifest del Partit Socialista Català de Mèxic

Una de les forces que tindrà més importància en els esdeveniments de la postguerra, serà el de les causes nacionallitàries. L'Europa nova haurà de resoldre totalment els problemes nacionals. La carta de l'Atlàntic ha de fer-se extensiva a tots els països del món. Les colònies que hagin evolucionat i siguin capaces d'organitzar-se en Estat han d'èsser ajudades i alliberades. Els problemes dels pobles de l'Orient han d'èsser resolts amb valentia. A l'Àsia cal donar a cada poble el territori que li correspongui. Els pobles tots han de tenir l'oportunitat de viure lliures sense fer incompatible aquesta llibertat política amb la solidaritat econòmica internacional que es fa indispensable.

Els països hispànics soltiren la primera escameca militar del feixisme. El signe de la pau ha d'èsser per a ells de llibertat plena. Cap nació no pot restar sotmesa per força a una altra. Catalunya, Euzkadi i Galícia han de tenir l'oportunitat de viure lliures. És possible de trobar fórmules de convivència amb Castella i Portugal per organitzar-se en comunitat de nacions lliures d'Ibària. Però l'esdevenidor no ha d'hipotecar el present i com que Catalunya té dret a la seva llibertat i nosaltres socialistes catalans, la reclamem i estem disposats a lluitar per ella en totes les contingències que es presentin, des d'ara volem que sigui reconeguda la personalitat i els drets del nostre poble a la seva sobirania nacional per tal de tenir la llibertat de moviments que li permetin de pactar de tu a tu amb aquells països veïns amb els quals pugui arribar a un acord de mútua conveniència.

Per això exigim que qualsevol partit que vulgui actuar a Catalunya, i que vulgui tractar amb el Partit Socialista Català els problemes de reconstrucció del nostre país, sigui autènticament català, deslligat de tota disciplina forastera.

Som partidaris d'estudiar els problemes de reconstrucció de Catalunya d'acord amb els altres partits democràtics del nostre país, però sense oblidar les nostres reivindicacions de classe que no són pas incompatibles amb el progrés econòmic de Catalunya.

Reivindiquem tot el que tingué de constructiu i d'ordenador de la nostra economia el moviment provocat el 19 de juliol del 1936 per les avançades del feixisme internacional. Aquells qui vulguin renegar-se, seran considerats per nosaltres com indignes de dir-se defensors dels interessos del nostre poble. Som fervorosos partidaris de la unitat sindical, de l'exis-

Catalunya, a França i a Mèxic

tència d'una sola Central Sindical Obrera, condició indispensable per a portar endavant amb èxit la tasca de reconstrucció o l'avenç progressiu de la legislació social del nostre país.

Ferma unitat obrera dintre de casa nostra, orientada envers el demà no llunyà d'una reorganització de la solidaritat dels treballadors mundials, alliberats de mites i de dogmes. Voluntat d'ésser els capdavanters del moviment alliberador de la nostra Pàtria, contra els invasors d'avui i contra els tirans que puguin sortir demà.

Per la veritable llibertat dels homes i dels pobles.

Per Catalunya i pel Socialisme.

Partit Socialista Català.

Consell Executiu:

Felip Barjau, Jaume Camps, Vic'or Colomer, Angel Estivill, Miquel Ferrer, Joan Pronjosa, Joan Gilibert, Marià Martínez-Cuenca.

Un fragment del Butlletí del Partit Socialista Català

Cal ésser forts abans que tot, però en tota lluita és necessari completar la fortalesa pròpia amb una encertada política d'aliances.

Les aliances naturals de Catalunya són les altres nacionalitats hispàniques opreses: Euskadi i Galícia. Estrenyent l'aliança amb aquestes nacionalitats aconseguirem augmentar la pròpia força de Catalunya i tot ajudant a bascos i gallecs afeblirem el poder de les forces obreres opresores.

Si aconseguíssim formar la Unió o Confederació de Repúbliques Hispàniques, el pes de les nacions del litoral contrarestarie amb escreix la tendència centralista de Castella.

Una altra aliança molt convenient és la de les masses populars de llengua espanyola. Recordem el comportament dels obrers madrilenys amb motiu de l'anomenada Isidrada, posant-se al costat de les institucions i dels líders heroics de Catalunya. Recordem també la lluita dels treballadors asturians i d'altres llocs quan els fets d'Octubre del 34. I no oblidem la lluita sostinguda per obrers de llengua espanyola a Catalunya mateix contra Franco i les forces que el recolzaren el 19 de juliol del 36, representació de la gent més reaccionària i dels pitjors enemics de Catalunya.

Per aconseguir l'ajut de les nacionalitats hispàniques, hem d'ajudar-les a conquistar la seva pròpia llibertat. Necessitem impulsar el desvetllament de llur voluntat d'ésser lliures, emprant diversos mitjans i després continuar ajudant les fins a l'assoliment de llurs ideals.

Per a poder aconseguir nosaltres l'ajut de les masses populars espanyoles o almenys llur simpatia per a la causa nacional de Catalunya, els treballadors catalans hem de solidaritzar-nos amb les seves lluites per aconseguir millors econòmiques, polítiques i socials.

Si volem que ens ajudin hem de col·laborar en l'ajut als altres. La conducta generosa i progressiva de Catalunya pot fer molt per aconseguir aliats als pobles hispànics. Les actituds egoistes són, políticament, estèrils. Les actituds isolades són inoperants.

Catalunya per la independència dels pobles
i el Socialisme
MEXIC

Extracte de la

DECLARACIO DEL GRUP EDITOR

EL NOSTRE CONCEPTE DE LA POLITICA:

Entenem que la política del demà s'ha de caracteritzar per una intervenció popularment efectiva. Per això caldrà despullar la idea de política de totes les misèries declamatories i de totes les immoralitats amb què ens l'han donada vestida fins ara. La concebem no en el sentit migrat de partit, sino en l'ample i complex, com un sistema de convivència social. Reivindiquem la política, doncs com un servei indefugible de l'individu a la col·lectivitat. Servir, en aquest sentit, considerem que és un dels primers deures que té l'home envers la societat enmig de la qual viu.

UNITAT

Portantveu del Moviment Socialista de Catalunya
BARCELONA

MEDITACIO DEL 14 d'ABRIL

La data del 14 d'Abril és per a nosaltres una invitació a la meditació seriosa i profunda enfront dels destins del nostre país. Però mai com en aquest darrer aniversari ens havia semblat tan urgent i necessària la unitat de totes les forces obreres i populars. Els esdeveniments internacionals marquen un ritme implacable al qual debem adaptar la nostra marxa. El món marxa cap a l'esquerra. Arreu d'Europa es constitueixen els governs que hauran d'encarregar-se dels difícils problemes de la post-guerra enfocant les perspectives d'una pau veritable.

La criminal tossuderia de Franco i dels falangistes pot, només, aferrar-se a una situació condemnada arreu del món i destinada a enfonsar-se inevitablement. Però és precisament per què sabem tota la gravetat que pot revestir aquest canvi de poder, que insistim avui i insistirem mentre sigui necessari a la nostra demanda d'unió ràpida de totes les forces que avui lluiten contra el feixisme. Si mirem endarrera veurem el següent de guerres civils i de «pronunciamientos» que són tota la his-

toria del segle 19. Si pensem en el present, ens recordem de la fe molt aviat decebuda d'aquell 14 d'Abril de banderes i cançons i tornem a veure les imatges glorioses i plenes de dolor de la nostra lluita contra la reacció internacional, desorganitzats i sense armes davant d'un món indiferent que molt aviat havia de sentir sobre la seva pròpia carn les grapes del feixisme. Ha arribat el moment de sacrificar ambicions mesquines de secta o de grup en benefici dels interessos suprems del nostre país. És el moment de la unitat obrera i popular.

El feixisme espanyol sap que està condemnat. Les seves darreres provocacions i els seus crims contra «la barbarie bolchevique» també ho confirmen. No fem el joc a aquesta manobra. És necessari que tothom sàpiga que el nostre país no quedarà exposat al caos i al desgovern en el moment inevitable en que Franco és veurà obligat a marxar. És necessari dir també als que no ho saben encara, que les forces populars no actuen megudes per un afany de sang i de venjança. Que no som com ells i que no repetirem, en sentit invers la política de crims i d'assassinats que els falangistes cometeren cobardement creient-se segurs, a l'acabament de la guerra. No. Els que avui lluitem aquí contra Franco drecem ben alta la bandera de la llibertat i de la justícia i no tenim altra ambició sino la de fer-la encarnar en institucions i normes que ens aportin finalment la pau i el treball. S'apropa el moment en què això serà possible. Unim nos doncs i preparem-nos per a aquest gran moment.

No cal confondre el sistema col·lectivista de l'economia amb el Socialisme.

El Socialisme és una idea moral essencialment de llibertat que adopta l'organització col·lectivista de l'economia perquè creu que si no existeix una justa relació econòmica entre els homes la llibertat política reposa sobre el buit i la llibertat filosòfica esdevé un mite.

L'organització col·lectivista de l'economia ha de reposar sobre un sistema essencialment liberal i permanentment democràtic de relacions polítiques per a formar la base de tradició que pot portar-nos a la convivència socialista.

AJUDEU

Endavant

Un problema de postguerra : la mà d'obra

SI LA GUERRA està virtualment acabada en el terreny militar, les grans batalles per a guanyar la pau han de lliurar-se, encara. I sens dubte, son aquestes darreres les que han de determinar l'abast de la victòria contra les concepcions totalitàries de la vida i de les relacions humanes.

Bastir sobre les runes, normalitzar la distribució i orientar de nou la producció per tal de satisfer les necessitats de la població civil, sotmesa durant sis anys a un règim de restriccions i, tot caminant, crear i mantenir un clima d'entesa que

permeti una pau durable, son problemes de post-guerra que reposen damunt d'un control just i d'una garantia lleial d'ocupació de la mà d'obra en el període que seguirà a la fi de les hostilitats. Un món que comptès amb dotzenes de milions de parats no podria, per més que ho desitgés, garantir sincerament el funcionament democràtic de les seves institucions. La violència seria de nou posada al servei de la teoria, la pau es convertiria en treva i un tercer conflicte mundial seria de tèmper. Això només pot ésser evitat si els aliats que fins ara s'han responsabilitzat en la

conducció de la guerra, es responsabilitzen, en endavant, en el manteniment de la pau. No pas convertint els problemes socials en problemes d'ordre públic, sino cercant solucions encaminades a fer de la post-guerra el terreny d'experiències per a « un món millor i més just ».

La guerra ha obligat els estats majors a una mobilització total de les reserves humanes, capgirant de fons en comble la vella distribució geogràfica i professional de la mà d'obra. No solament l'ocupació massiva de personal femení en tots els estaments professionals de la indústria i del comerç, planteja un nou problema social, sino que la freqüència de canvis de professió a favor de la indústria, donarà lloc a una rivalitat de mà d'obra que generarà, automàticament, múltiples conflictes, si una intervenció encertada per part dels governs i dels sindicats obrers no ho evita a temps.

D'altra part, el desenvolupament tècnic de la indústria i una utilització més racional de la màquina, ens condueix inevitablement vers un colapso de la mà d'obra, si de bell antuvi no s'empren un examen seriós de reducció d'horari, o bé d'intensitat de treball muscular, en tots aquells països on aquest desenvolupament tècnic menaci la vida normal de les comunitats obreres. L'ocupació de la mà d'obra per part de l'Estat no hauria de considerar-se, en aquest cas, com una solució més per tal d'evitar l'atur forçós, ans com una vàlvula de regularització i una possible sortida a una situació precària sorgida inesperadament. En tot moment, però, l'establiment d'una preferència i un guiatge oficial de la producció i de la distribució, s'imposa, en general, per a tots aquells països on l'ocupació massiva de la mà d'obra per part de certes indústries pogués desembarcar, en un futur immediat, a una paralització total o parcial del ram, una vegada la mercaderia estocada assegurés abastament la consumació normal. En aquest sentit, el llibre Blanc recentment publicat a Londres, suggereix idees d'una valor real.

Amb tot, els perills que assetgen l'assalariat no provenen pas tots de l'atur forçós. Es pensant en aquests altres perills que el « Pla Beveridge » ens sembla força acceptable, a condició d'internacionalitzar lo, per a assegurar-ne la seva eficàcia als treballadors del món sencer, sigui quina si-

ELS RABASSAIRES DE CASTELNAU ALS SEUS COMPANYS D'EXILI

ES BEN BÉ HORA de que els pagesos alcem el cap i fem sentir la nostra veu abrindada pel treball. Veu prenyana de fatiga i mereixedora de les més justes consideracions, com un premi a l'esforç portat a cap en l'acompliment dels deures socials.

Treiem el cap de sota l'ala, on m'haurem mantingut fins ara ; redrecem-nos de l'encorbament que ens ha imposat la nostra condició de refugiats polítics, esportuats moltes vegades pel tracte inhumà que ens ha fet sofrir l'ocupant nazi.

Prenem personalitat pròpia, si és que tenim fe en nosaltres mateixos. Marxem colze a colze amb els nostres companys de fatiga. Pensem sobretot que, a casa nostra, som i serem nosaltres els que prendrem l'arreu i emunyarem l'aixada. No contem amb el veï, que prou feina té. Siguem confiants amb nosaltres mateixos : aquesta confiança ens farà capaçs, ja que en som, per a manejar les eines de treball, per amenar aquestes als seus justos cops esberlant el sistema feudal que subsisteix en les terres catalanes i espanyoles. No fem com St. Isidre que esperava que els àngels li llauressin la terra. És amb el nostre treball i el nostre propi esforç que farem la nova Societat, més justa i més humana.

Per a aquesta tasca, cal la col·laboració de tots els pagesos catalans : de tots aquells homes nascuts de la terra, que es serveixen d'aquesta com

bolcall de llur existència ; d'aquells homes de mans rustegues com la mateixa terra, que, servint-se d'elles per a acaronar-la treballant, li donen una existència agradable, com els bons fills fan per una mare.

Agermanem-nos, doncs, per a aquesta mare.

No volquem ésser l'hereu abans d'ésser un bon fill.

Reorganitzem-nos doncs en la nostra Unió de Rabassaires de Catalunya, gresol on s'agermanen els treballadors de la terra. Fem que a través d'aquest organisme es trobin solucionades, demà, les injustícies socials del Camp Català. Fem que, per mitjà d'aquest nucli d'homes fermes, plens de bona voluntat que devem ésser, puguem trobar la fala que segarà el nostre propi blat i, en aquest, el nostre pa de cada dia, que no serà al rosegó bavejat pel senyor, sino el fruit que la nostra mare ens ofereix de les seves entranyes fecundes.

Els companys rabassaires de Castelnau d'Auzan (Gers), us inviten a seguir el nostre exemple. Constituiu-vos en grups, allà on us trobeu, amb tots els pagesos catalans ; així en sorgirà l'unió de voluntats que ens cal i la nostra Unió de Rabassaires a l'exili serà refeta.

La nostra consigna és, doncs :
CONGRES RABASSAIRE.

Manuel VALLESPI, Josep MASSEGU,
Joan VALLVERDU, Josep SOLA,
Josep MERCADER, Josep ROS
i Amadeu OLIVE.

Sui la situació financiera de llurs estats respectius.

L'objectiu d'aquest « pla » és, en termes generals « *el d'assegurar els mitjans d'existència als que no poden treballar més* ». La realització d'aquest bell somni, aniria a càrrec « *d'un sistema d'assegurances socials, combinades amb allocations familiars per a càrregues de família, que garantirien a cada ciutadà, en tot moment, — a condició d'estar disposat a treballar quan pugui i a pagar les quotes imposades mentre guanyi un sou — una pensió que li asseguraria la seva subsistència, tan si treballa com si no treballa, i la dels éssers que depenen d'ell. Aquesta pensió l'obtidria de dret cada vegada que es presentaria un perill contra el qual està assegurat: atur forçós, accident, malaltia, vellesa i mort prematura, sense que hom es preocupi de saber de quins altres mitjans disposa l'asseguat.* »

La idea de què del control de la mà d'obra s'en faci, no un afer de política partidista, sino un problema d'estat, és excel·lent i correspon exactament a les ambicions de les masses obreres — i de les nostres — que voldrien veure el seu avenir en mans segures.

A Anglaterra — pels obrers de quin país ha estat elaborat, — el « Pla Beveridge » ha provocat un sens fi de discussions, pero no ha estat acceptat pel govern, el qual, neguitejat tanmateix per les mateixes inquietuds, ha publicat un Llibre Blanc en el qual l'ocupació integral de la mà d'obra anglesa, per a després de la guerra, formaria part d'un vast projecte governamental, pel qual l'Estat « *consideraria com un dels seus objectius i una de les seves responsabilitats essencials, el de procurar a la mà d'obra nacional un plaçament regular, elevat i estable* »

El govern anglès, sens dubte, ha fet un magnífic esforç per tal de superar la seva apatia tradicional per a parlar de qüestions socials i per a fer-se-les seves. Pero tenim la sensació de què la garantia Beveridge s'ha convertit en una promesa condicional. Per als treballadors anglesos, el problema de la mà d'obra que plantejarà la post-guerra, resta parcialment al descobert; i pels que no son treballadors anglesos?

Per a aquests, el problema és a considerar de nou a la llum de les darreres experiències, i la seva justa solució depèn, en gran manera, de les relacions econòmiques a les quals estarà subjecte el món de demà.

Efectivament, a l'hora actual, el pro-

El cinisme de Franco ha arribat a l'extrem de voler fer oreure que AMNISTIA als que seran a no tardar els seus jutges.

Cap antifeixista no es deixarà impressionar per aquesta nova del botxi d'Espanya.

Interpretant el sentiment del poble ibèric, que des de fa vuit anys sofreix la més sangnand de les repressions, protestem amb indignació d'aquesta força i lamentem que les Nacions Unides, que es troben ja al final de la seva obra d'alliberació a Europa, permetin encara l'estada en el poder a Espanya del tipus més repugnant i baix que registra la Historia.

blema de l'atur forçós escapa a la bona voluntat de certs governs. Si bé és veritat que el govern anglès pot permetre's el luxe d'ocupar integralment la mà d'obra nacional — i àdhuc l'esforç no ens sembla gegantesc — no podem dir el mateix del govern espanyol, de l'italià o bé del francès, puix que, al marge de llur situació financiera, el problema depèn de la repartició equitativa de les matèries primes necessàries per al funcionament normal de les indústries de transformació. Així, per exemple, les fàbriques de Manchester no podrien ocupar tot el seu personal si només hi arribava la meitat del cotó necessari per a la marxa normal de les seves indústries; i qui diu cotó, diu cautxú. L'exemple no és, en veritat, per a Manchester per quina indústria Egipte forneix tot el que li cal; pero podem aplicar-lo a Catalunya que no té colonies i per a la qual un just repartiment de matèries primes és la base del seu problema de mà d'obra.

Al tractar els grans problemes que planteja la post-guerra, els aliats haurien de tenir en compte que el manteniment de la pau ha d'ésser l'obra comuna de totes les nacions, grans i petites. Que la solució del problema de la mà d'obra, en el seu triple aspecte polític, social i econòmic, ha d'ésser la base de tota pau durable.

I que, deixades de la mà de les grans potències, les petites nacions no podran solucionar aquest problema per elles mateixes si no és posant-hi a contribució les mesures més radicals.

J. ROURE I CLAVÉ.

El sindicat i la política economica

(Ve de la pàgina 2)

és la de preparar els seus afiliats per a encaminar l'esperit de les reivindicacions econòmiques en un sentit de responsabilitat, no d'aquella manera simplista i desavantajosa que es feia directament al patró, sino de col·laboració en l'estructuració economica del país, per a obtenir que en la seva planificació siguin ben definits els deures i els drets de tota la família obrera.

No és inhibint nos i deixant al caprici i conveniència de la burgesia els interessos dels països en general i les riqueses bàsiques de l'economia en particular com millor servirem els interessos de la classe treballadora. Vells soldats de la guerra social no hem d'oblidar mai que la nostra victòria final per la qual lluitem és el Socialisme. Pero no caiguem en l'infantilisme de creure que no fora una gran batalla guanyada aconseguir la intervenció de la classe treballadora en la responsabilitat dels destins economics del país. Batalla, els resultats immediats de la qual, en l'ordre material, seria l'elevació del nivell de vida de les masses populars. I de resultats més remots en l'aspecte moral seria la capacitació que donaria als militants el fer-se amb uns coneixements i una practica que farà més factible, en el dia volgut, la realització de la gran missió que la historia té reservada a la classe treballadora.

Aquestes necessitats immediates, acompanyades del corrent d'amistat i comprensió de les nostres dues grans Centrals Sindicals haurien d'inspirar l'anhel de plasmar en realitat la tant desitjada Unitat Sindical.

SERRA.

El President Roosevelt deixa d'existir en el moment en què la victòria dels exercits de l'alliberació sona per tot arreu.

Amb la desaparició de Roosevelt, la democràcia del món perd un dels seus més fermes paladins.

« Endavant » s'associa sincerament al sentiment que senten tots els pobles lliures davant la seva mort.

Els vilanovins i demés residents a Vilanova i la Geltru son pregats de posar-se en relació amb el company Josep VIDAL, chez M. Marques, à Péligny, MONTAUBAN (Tarn-et-Garonne), per a un afer important.

Abril 1915 — N. 3

Visa C.I.M. Montpellier N. 1157 P.-O. E

FRANCO, FALANGE I ELS ALTRES

TOTS estem d'acord que cal eadertocar Franco i foragitar la Falange perquè a la Península Ibèrica torni a renèixer la llibertat que ells han ofegat a sang i a foc.

Pero no oblidem que darrera d'ells hi ha tot un estol de senyors i entitats que foren els promotors i els finançadors de l'atzecament militar contra la República, els quals han estat sempre els més ferotges defensors del règim despòtic del Nacional-Sindicalisme.

Es lamentable que sempre que ens cal assenyalar els enemics més aferrigats de la llibertat surtin al primer pla les organitzacions catòliques. Es lamentable dir, perquè sembla que en tractar aquesta qüestió hom vulgui esdevenir un menjacapellans.

Però és que malhauradament, al nostre país, la religió ha estat sempre sinònim de reaccionarisme. I en tot moment trobareu l'església al costat de qualsevol govern disposat a atzar la llibertat i a entronitzar un règim d'esclavatge.

Durant aquests anys d'exili, he tingut ocasió de parlar amb elements del clergat d'aquest país que per la seva comprensió, tolerància i sobretot compenetració amb el poble francès durant les hores tràgiques que aquest ha viscut, son un exemple de dignitat. I parlant amb ells de la nostra guerra civil, em demanaven com era possible que tant bon punt es produïen a casa nostra aixecaments populars, el primer que feien les masses era calar foc a les esglésies.

La sola explicació que podia donar, que és la veritable, era la de fer comprendre que el nostre poble ha estat dominat, esclavitzat i perseguit perquè no pensava igual que els catòlics, perquè no estava d'acord amb els seus principis.

Que les esglésies i els convents han estat sempre fogar de les campanyes més odioses contra el sistema republicà. I que en plena lluita han comès l'atrocitat de posar als

campanars nous de metralladores les quals feien funcionar amb les seves « piadoses » mans per ametrallar el poble que defensava una causa justa: el manteniment de la República.

No és d'estranyar, doncs, que les masses populars fixessin amb predileccio la seva fúria contra tots aquells edificis que, emparats en el senyal de la creu, no eren altra cosa que centres al servei de la reaccio.

No fa gaires dies que hem pogut sentir les paraules que pronunciava per la ràdio el Dr. Pla i Daniel, Nunci apostòlic, el qual afirmava que « a Espanya, gràcies al generalíssim Franco, havia estat possible imposar l'ensenyança obligatòria de la religió catòlica i que per tant el règim franquista era una cosa insubstituïble a la Península ».

Seria convenient que el Dr. Pla i Daniel es posés d'acord amb el seu Sant Pare, encara que tino l'impresio que aquests senyors hi estan sempre d'acord. Dico que caldria que es possessin d'acord, perquè el superior jeràrquic del Dr. Pla i Daniel dirigint-se als seus fidels el dia de Nadal del 44 — i ho ratificava el diumenge de passio del 45 — els deia « que els règims d'opressio eren una cosa inhumana i anticristiana, i que el règim que calia destitjar per a tots els pobles era el de la democràcia ». Es llàstima, però, que aquest senyor es deixés perdre l'oportunitat de fer aquestes manifestacions, durant els 23 anys del domini mussolinista a Italia i durant el temps de la barbàrica repressio que el seu fill espiritual Franco ha fet i fa objecte a Espanya.

Potser seria hora que els catòlics de casa nostra fossin més cristians i menys guerrers.

I sobretot que es donessin compte que tots aquells que a la terra tenen la missio de guiar les ànimes no ajudin amb la seva actuació directa i conscient a fer de la nostra vida un infern dels més terribles que puguin imaginar-se.

Joan ALEU

Tota la correspondència i girs adreçada a ENDAVANT i al Moviment Socialista de Catalunya ha d'ésser envlada, fins a nova ordre, a Joan ALEU, 40, place de Verdun, Castelnaudary (Aude)

La llibertat no és mai el privilegi dels membres d'un Partit, ni tan sols d'una classe.

La llibertat és sempre la llibertat de pensar altrament dels que governen.

Tot caminant

NAUFREGS

ERA UN VAIXELL de pau que solcava aïros la mar blava. La proa al nord, fendia infatigable aigua endins, freturosa d'un paratge inundat de llum i de justícia. A l'est, quatre glavis d'or, del Sol naixent, relluïen d'amunt d'una alba roja de sang generosa. Aquell vaixell era la República que navegava suau i tranquil·la, dalerosa de treball i benestar, però, ai las! un corsari tripulat per moros i per bàrbars, malmestia per un temps les seves belles il·lusions.

A quin combat, sense armes, tremolant cadascu la bandera de llur ideal, acceptàvem el sacrifici de la vida en holocaust d'una cobejada justícia social. Després d'un acte heroic, un altre i un altre. Per la popa i pel centre del vaixell, els corsaris atacaven sense repos, i a poc a poc, desoïts pel món amic, en aquells moments malalt de basarda, perdiem posicions, cediem terreny, sense mai perdre, però, la fe ni l'esperança.

Es cert que els nostres capitans sofriren errors, i no ho és menys que qüestions particulars minaven el nostre entusiasme. L'hora era greu, les víctimes nombroses. Presoners la major part. I a proa, l'últim reducte de la llibertat preferia tirar-se a l'aigua abans de rendir-se, i no sense esforç i sense pena esdevinguérem supervivents i, tanmateix, naufragés.

I encara ho som; naufragés només els homes, no pas els ideals, que revolent entaire i mai ningu no els pot abastar.

Naufragés, si, les organitzacions polítiques, i haurien d'ésser ho els desacords, les rancúnies, els procediments que disminuïren l'entusiasme i el sentiment heroic del primer moment.

L'ideal de República i Llibertat és immortal. El que cal és servir-lo desinteressadament. Supeditar-hi les ambicions i els interessos particulars, i aquesta conducta clara i lleial, ahir, no varem observar-la. I tots i tothom tenim culpa. I la manifestació exterior d'aquesta, malhauradament, sovint és el plany; la interior, el penediment, li costa d'exterioritzar-se, per això molts prefereixen pecar de nou, caure en els mateixos errors que han comès.

Es doloros, si, ésser culpable, però, si la lliço serveix i l'actitud que s'adopta és la conseqüència d'un procés moral ben resolt i fill de la reflexio, tot i cadascu en surt guanyant i sobretot en sortiria rejuvenida Catalunya i reforçada la República.

Nous i joves marins és el que necessita Catalunya i nous marins calen a la República, que servint-se de l'experiència i del saber dels vells, els quals encertada o no, però, indefectiblement patriòtica, han clos o haurien d'haver clos llur tasca en primer terme.

E. B.